

ԱԿԱՆԱԿՈՐ ԳԻՏՆԱԿԱՆ-ՄԱՆԿԱԿԱՐԺԸ

ՀՀ ԳԱԱ ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ՅՈՒ.Մ.ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ
ԿԵՆՍԱՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ - 2018

ԱԿԱՆԱՎՈՐ ԳԻՏՆԱԿԱՆ- ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԸ

(ՀՀ ԳԱԱ ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ
ԿԵՆՍԱՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ)

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ «ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

2018

ՀՏԴ 016:330

ԳՄԴ 91.9:65

Ա 370

Կազմողներ՝

Ռ. Ս. Խաչատրյան

Ա. Հ. Մսրյան

Ա. Ս. Մելքումյան

Խմբագիր՝ Վ. Ա. Միրզոյան

Ա 370 Ականավոր գիտնական-մանկավարժը (ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Յու. Մ. Սուվարյանի կենսամատենագիտություն) - Եր.: «Գիտություն» հրատ., 2018. - 87 էջ:

Տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, ՀՀ գիտության վաստակավոր գործիչ Յու. Մ. Սուվարյանի կենսամատենագիտության մեջ ամփոփվում են նրա բեղուն գիտամանկավարժական գործունեության հիմնական արդյունքները և տարեթվերը, ինչպես նաև գիտական և նրա մասին հրապարակումների մատենագիտական ցանկերը:

Տպագրվում է Յու. Մ. Սուվարյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ:

ՀՏԴ 016:330

ԳՄԴ 91.9:65

ISBN 978-5-8080-1369-8

© ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 2018

«Յուրի Սուվարյանը քաջածանոթ անուն է Հայաստանի գիտական հասարակայնությանը, հատկապես բուհական մտավորականությանը, ինչպես նաև ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի շրջանակներին: Պատկառելի է ակադեմիկոս Սուվարյանի գիտական հրատարակությունների ցանկը՝ շուրջ 270 աշխատություն, որից 44-ը՝ մենագրություններ, դասագրքեր, ուսումնական ձեռնարկներ: Նրա գիտահետազոտական աշխատանքի կարևորագույն արդյունքներից են արտադրության արդյունավետության և ամբողջական աշխատանքի արտադրողականության գնահատման ու կառավարման նոր մեթոդաբանության մշակումը, գիտության կառավարման կարևորագույն հիմնախնդիրների նոր լուծումների, հանրային կառավարման տեսության յուրօրինակ հայեցակարգի հիմնավորումը, ՀՀ վարչատարածքային նոր բաժանման և տեղական ինքնակառավարման երկաստիճանի համակարգի մշակումը, հայ կառավարչական մտքի զարգացման ընթացքի և միտումների բնութագրությունը, հանրապետության տնտեսական զարգացման վրա կրթության և գիտության ներազդեցության գնահատումը, գիտակրթական համակարգի կառավարման նոր հայեցակարգի առաջադրումը»:

Ռ. Մարտիրոսյան

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս

Վլ. Հարությունյան

ՀՀ ԳԱԱ տնտեսագիտության ինստիտուտի
տնօրեն, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ

*«Յուրի Միքայելի Սուվարյանը գործնականում
կառավարման գիտության արդի հայկական
դպրոցի հիմնադիրն է»:*

Քաղվածք Հայաստանի պետական տնտեսագիտական
համալսարանի գիտխորհրդի որոշումից :

**ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ ԿՑԱՆՔԻ ԵՎ ԳԻՏԱԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱՎՆԱՐԿ**

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, տնտեսագիտության դոկտոր,
պրոֆեսոր Յուրի Միքայելի Սուվարյանն ավելի քան 50 տա-
րիների գիտական գործունեությամբ մեծ նվաճումների է
հասել տնտեսագիտության ասպարեզում, գիտահետազո-
տական արգասավոր աշխատանք կատարել տնտեսագի-
տության և կառավարման տեսության հիմնարար խնդիրնե-
րի վերաբերյալ: Նա գործնականում կառավարման գիտութ-
յան արդի հայկական դպրոցի հիմնադիրն է: 1970-1980-
ական թվականներին նրա աշխատություններում հիմնա-
վորվում են արտադրության արդյունավետության և ամբող-
ջական աշխատանքի արտադրողականության գնահատ-
ման ու դրանց դինամիկայի կառավարման մեթոդաբանա-
կան և գործնական հիմնախնդիրների լուծման նոր սկզբ-
բունքներն ու եղանակները, որոնք լուսաբանվել են «Աշխա-
տանքի արտադրողականությունը և արտադրության ար-
դյունավետությունը» (1976), «Производительность общест-
венного труда» (1980), «Управление ростом производитель-
ности труда в промышленности» (1987) աշխատություննե-
րում: Մակրոտնտեսական քննական վերլուծության ենթար-
կելով տնտեսության ինտենսիվացման էության և կառուցա-

կարգերի հիմնախնդիրները դեռևս մինչև փաստացի անցումը շուկայական տնտեսական համակարգին պրոֆեսոր Յու. Սուվարյանը «Էկոնոմիկայի ինտենսիվացման տնտեսական մեխանիզմը» (1990) աշխատության մեջ, որպես անարդյունավետ գնահատելով կենտրոնացված պլանային համակարգը, հիմնավորում է սեփականության բազմաձևության և շուկայական ենթակառուցվածքների ստեղծման, ռազմավարական կառավարման, մարքեթինգային գործունեության, ազատ առևտրի ու գնագոյացման անհրաժեշտությունը՝ իբրև գործող տնտեսական մեխանիզմի զարգացման ուղղություն և առաջարկում պլանային տնտեսությունից շուկայականին անցնելու տրամաբանությունը և փուլերը:

Նրա գիտական հետաքրքրությունների ոլորտում են կառավարման տեսության և հայ կառավարչական մտքի պատմության արդի հիմնահարցերը: Նոր են նրա մոտեցումները ռազմավարական կառավարման էության և սկզբունքների մեկնաբանման, գործարարության ծրագրի մշակման մեթոդաբանության զարգացման ասպարեզում: Հայ իրականության մեջ պրոֆ. Յու. Սուվարյանն առաջինն է անդրադարձել հանրային կառավարման էության, մեթոդաբանության ու պատմական զարգացման հարցերին և առաջարկել յուրօրինակ լուծումներ («Ռազմավարական կառավարում. մեթոդաբանությունը և արդի հիմնահարցերը» (1996), «Գործարարության ծրագրի մշակման հիմունքները» (1996), «Հանրային կառավարման տեսության ու պատմության ուրվագծեր» (2004), «Հանրային կառավարման տեսություն և պատմություն» (2013, համահեղ.), նույնը անգլերեն (2014), «Հանրային կառավարումը ՀՀ-ում. զարգացման ընթացքը և բարեփոխումների գերակայությունները» (2018, համահեղ.) և այլ աշխատություններում):

Ի դեպ, անդրադառնալով «Հանրային կառավարման տեսություն և պատմություն» գրքի անգլերեն հրատարակությանը, Կանադայի Կարլտոնի համալսարանի հանրային բաղադրականության և կառավարման դպրոցի պրոֆեսոր, կառավարման և հանրային մենեջմենթի կենտրոնի տնօրեն Լեսլի Փալք գրել է. «Շատ տպավորված եմ դրա լայն ընդգրկունությամբ: Շատ հազվադեպ կարելի է հանդիպել մեկին, ով տվյալ ոլորտի պատմությունը տեսնում է նման պատմական խորությամբ և, իհարկե, տարածաշրջանային պատկերը շատ հետաքրքիր էր ինձ համար»: Ուշագրավ է նույն համալսարանի վաստակավոր հետազոտող, պրոֆ. Ալան Մասլովի կարծիքը. «Ես հատկապես շատ հավանեցի շատ տպավորիչ պատմական գրականության հատվածում «հանրային կառավարում» հասկացության զարգացման քննարկումներն առաջին գլխում: Մա շատ տպավորիչ հոյակապ նկարագրություն է շատ լայն մի թեմայի»:

Մերիլենդի համալսարանի (ԱՄՆ) հետազոտող Բարբարա Քոուն «Հանրային կառավարման տեսություն և պատմություն» գրքի մասին գրում է. «Ես այն շատ բարձր եմ գնահատում: Չեմ կարծում, թե գրվել է մեկ այլ գիրք ևս, որն ընդգրկում է այդքան երկար պատմություն այլ բաների հետ միասին»:

Քանի որ ազգային տնտեսության ներուժը դրսևորվում է որպես տարածքային բաղադրիչների ամբողջություն, այս տեսանկյունից էլ պրոֆեսոր Յու. Մ. Մուվարյանը հիմնավորում է հանրապետության արդյունաբերության ու գյուղատնտեսության զարգացման արդի ուղղությունները («Տնտեսության տարածքային կառավարում. մեթոդաբանությունը և հիմնախնդիրները» (2007, համահեղ.): Այս աշխատության մեջ առաջարկվում է տեղական ինքնակառավարման նոր երկաստիճան հայեցակարգ հիմնավորելով անցումը գա-

վառային կառավարման համակարգին մարգայինի փոխարեն:

Պրոֆ. Յու. Սուվարյանի գիտական հետազոտությունների շրջանակում են նաև տնտեսական քաղաքականության ամենաարդիական հիմնախնդիրները: Այդ առումով նրա գիտական ղեկավարությամբ կատարված ուշագրավ եզակի հետազոտություններից է «Հայաստանի և Թուրքիայի միջև առևտրատնտեսական հարաբերությունները. հնարավոր զարգացումներ և միտումներ» (2010, համահեղ.) աշխատությունը, որը բովանդակում է մակրոտնտեսական ցուցանիշների համեմատական դիտարկումներ, ինչպես նաև առևտրատնտեսական հարաբերությունների SWOT վերլուծություններ ու երաշխավորություններ: Գիտագործնական հետաքրքրություն են ներկայացնում նաև նրա գիտական ղեկավարությամբ կատարված «Գիտության և կրթության ազդեցությունը ՀՀ տնտեսական աճի վրա» («Բանբեր ՀՊՏՀ», թիվ 1, 2010) հետազոտության արդյունքները: Այդ հետազոտությունները շարունակվել են և արդյունքում մշակվել տնտեսական աճի վրա գիտակրթական համակարգի ազդեցության գնահատման մեթոդաբանությունը, ազգային նորամուծական համակարգի ներուժի գնահատման սկզբունքները և հայեցակարգային գերակայությունները, ոլորտի կառավարման կազմակերպական կառուցվածքի բարեփոխման ռազմավարական ուղղությունները («Գիտակրթական համակարգը և տնտեսական զարգացումը (2011), «Գիտակրթական համակարգի կառավարման ռազմավարությունը» (2013), «Գիտակրթական համակարգը և տարածքային տնտեսական զարգացման փոխառնչությունները» (2016), «Ազգային նորամուծական համակարգ. ներուժի գնահատումը և հայեցակարգային գերակայությունները» (2017):

Վերոնշյալ հրապարակումների շարքում առանձնա-
նում է Յու. Մ. Սուվարյանի «Տնտեսություն, գիտություն,
կրթություն» ծավալուն մենագրությունը (2014), որում դի-
տարկվում են տնտեսության ռազմավարական բարեփո-
խումների, հանրային կառավարման, գիտության և կրթու-
թյան զարգացման արդի հիմնախնդիրները:

Յու. Սուվարյանի ընդհանուր գիտական խմբագրու-
թյամբ և համահեղինակությամբ հրատարակվել են «Մենեջ-
մենթ» հայերեն բնագիր բուհական առաջին դասագիրքը
(1999, 2002, 2009, 2016), «Հայ կառավարչական մտքի պատ-
մության ուրվագծեր» (2005) տվյալ ասպարեզում առաջին
մեծածավալ հետազոտությունը, «Ձեռնարկության արդյու-
նավետ կառավարում» (2001), «Կիրառական մենեջմենթ»
(2004), «Ռազմավարական կառավարում» (2015), «Պետա-
կան և մունիցիպալ կառավարում» (2017) և այլ ուսումնա-
կան ձեռնարկներ:

Մասնակցել է հանրապետական, համամիութենական
և միջազգային գիտաժողովների, ներկայացրել իր հետազո-
տությունների արդյունքները, որոնց մի մասը լույս է տեսել
միջազգային հրապարակումներում: Նա ղեկավարել է
գործնական ուղղվածության մի շարք ծրագրերի մշակման
աշխատանքները, մասնավորապես ԼՂՀ սոցիալ-տնտեսա-
կան զարգացման (1994) և ՀՀ երկաթուղային տրանսպորտի
բարեփոխումների ծրագրերը (1998), որոնք հանրապետու-
թյան գործադիր իշխանություններն ընդունել են և իրա-
գործել:

Պրոֆ. Յու. Սուվարյանը հրատարակել է 270 գիտա-
կան աշխատություն, այդ թվում՝ 44 մենագրություն, դասա-
գիրք և ուսումնական ձեռնարկ: Նրա գիտական ղեկավա-
րությամբ ու խորհրդատվությամբ տնտեսագիտության դոկ-
տորի և թեկնածուի գիտական աստիճաններ են ստացել յո-
թանասունից ավելի ասպիրանտ ու հայցորդ:

2006 թ. ՅՈՒ. Սուվարյանը, դառնալով հարազատ բուհի ռեկտոր, մեծ եռանդով ձեռնամուխ եղավ կրթահամակարգի բովանդակային և կառուցվածքային արմատական վերափոխումների համահունչ միջազգային պահանջներին: Նրա ղեկավարության շրջանում տնտեսագիտական համալսարանն անցավ հանրապետության օրինակելի բուհերի առաջին շարքը: 2006 թ. ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, 2010 թ. իսկական անդամ, 2011 թ.՝ ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար:

Այդ պաշտոնում նրա գործունեության ընթացքում ու նախաձեռնությամբ և անմիջական մասնակցությամբ ընդունվել և իրագործվում են հայագիտության զարգացման համար մի շարք կարևորագույն որոշումներ: Մասնավորապես 2012 թ. հունվարի 12-ի թիվ 1 արձանագրային որոշմամբ ՀՀ կառավարությունը հաստատել է.

- հայագիտության զարգացման հայեցակարգը,
- 2012–2025 թթ. Հայաստանի Հանրապետությունում

հայագիտության ոլորտի զարգացման ռազմավարությունը,

- ՀՀ հայագիտության ոլորտի զարգացման 2012–2025 թթ. ռազմավարության իրականացման միջոցառումների ժամանակացույցը:

ՀՀ կառավարության՝ 2012 թ. դեկտեմբերի 6-ի 1688-Ա որոշմամբ ստեղծվել է Հայագիտական ուսումնասիրությունները ֆինանսավորող համահայկական հիմնադրամ՝ 50 մլն դրամ բյուջետային ֆինանսավորմամբ:

ՀՀ ԳԱԱ նախագահության և հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի որոշումներով ստեղծվել են.

- «Բանբեր հայագիտության» հնգալեզու գիտական հանդեսը (2013), հրատարակվում է տարեկան երեք համար և առաքվում աշխարհի տարբեր երկրների գրադարաններ և գիտական կենտրոններ:

▪ «Հիմնարար հայագիտություն» անգլերեն էլեկտրոնային գիտական հանդեսը (2015) տարեկան երկու համար, ունի ընթերցողների լայն շրջանակ (կարդում են աշխարհի 111 երկրում):

Գիտական նշված հանդեսները, օտարալեզու ընթերցողներին ներկայացնելով հայոց պատմության և մշակույթի նվաճումները և հիմնախնդիրները, միաժամանակ նպաստում են հայրենի պատմության ու մշակույթի պաշտպանությանը կեղծարարությամբ զբաղվող հարևանների անհիմն, ոչ գիտական հարձակումներից ու յուրացման փորձերից:

Ակադեմիկոս Յու. Մ. Սուվարյանի նախաձեռնությամբ կազմակերպված միջազգային և հանրապետական բազմաթիվ գիտական միջոցառումներից իրենց նշանակությամբ ու բովանդակությամբ առանձնահատուկ են հատկապես Հայագիտական միջազգային երկրորդ համաժողովը «Հայագիտությունը և արդի մարտահրավերները» (17–19 հոկտեմբերի, 2013 թ.) խորագրով և «Հայոց ցեղասպանություն – 100. Ճանաչումից մինչև հատուցում» միջազգային գիտաժողովը (15–16 հոկտեմբերի, 2015 թ.):

Իր գործունեության ընթացքում նա կարևորել է բաժանմունքի ինստիտուտների թեմատիկայի արդիականացումը, միջգիտակարգային հիմնախնդիրների հետազոտությունը, միջազգային կապերի ակտիվացումը և արտասահմանյան գրախոսվող հանդեսներում հրապարակումների թվի ընդլայնումը, գիտահետազոտական աշխատանքի արդյունավետության էական բարձրացումը, հիմնարար և կիրառական ուսումնասիրությունների խելամիտ ու նպատակահարմար զուգակցումը:

Յու. Սուվարյանը ՀՊՏՀ-ում գործող գիտական աստիճաններ շնորհող մասնագիտական խորհրդի նախագահն է, 2006–2011 թթ. եղել է «Բանբեր ՀՊՏՀ» գիտական հանդեսի

գլխավոր խմբագիրը, հայրենական ու միջազգային գիտական հանդեսների խմբագրական խորհուրդների, Հայերենի քարձրագույն խորհրդի անդամ:

Ակադեմիկոս Յու. Սուվարյանի մասնագիտական քարձր կարողությունները, գիտամանկավարժական վաստակը գնահատված են «Անանիա Շիրակացի» (2000), ԼՂՀ «Մայրական երախտագիտություն» (2007), «Վաչագան Բարեպաշտ» (2013), միջազ. փիլիս. Ակադեմիայի «Դավիթ Անհաղթ», «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 1-ին աստիճանի (2011), ՀՀ Ազգային ժողովի «Պատվո մեդալ» (2013) մեդալներով և «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 2-րդ աստիճանի (2017) շքանշանով: 2014 թ. արժանացել է Հայաստանի Հանրապետության Գիտության վաստակավոր գործչի կոչման: Նա ընտրվել է Բնական գիտությունների ռուսաստանյան (2016) և Եվրոպական (2017) ակադեմիաների արտասահմանյան անդամ, Դոնի Ռոստովի պետական տնտեսագիտական, Ռուս-հայկական, Արցախի և այլ համալսարանների պատվավոր պրոֆեսոր է:

**ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ
ԿՅԱՆՔԻ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵԹՎԵՐԸ**

- 1943 թ. Ծնվել է ԼՂՀ-ի Ասկերանի շրջանի Սղնախ մայիսի 25 գյուղում:
- 1960 թ. Ավարտել է նույն շրջանի Ավետարանոցի միջնակարգ դպրոցը:
- 1965 թ. Գերազանցությամբ ավարտել է ԵՂՀ-ի տնտեսագիտական ֆակուլտետը և ընդունվել ասպիրանտուրա:
- 1965–1966 թթ. Ծառայել է խորհրդային բանակում:
- 1966 թ. Շարունակել է ուսումը ասպիրանտուրայում:
- 1966–1988 թթ. Աշխատել է ՀՀ ԳԱԱ տնտեսագիտության և ՀԽՍՀ պետականի տնտ/գիտ և պլանավորման գ/հ ին-տում՝ թեմայի ղեկավար (համատեղ.):
- 1968 թ.-ից Աշխատել է ԵՂՀ-ի Ժողտնտայլանավորման և ճյուղային էկոնոմիկաների ամբիոնում՝ որպես ասիստենտ, ապա ավագ դասախոս,
- 1970 թ. Պաշտպանել է թեկնած.ատենախոսություն, շնորհվել է տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճան:
- 1973 թ. Շնորհվել է դոցենտի գիտական կոչում:

- 1975 թ. ԵՊՀ-ի տնտեսագիտական ֆակուլտետը վերակազմավորվել է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի, այդ բուհում աշխատել է դոցենտի պաշտոնով:
- 1983 թ. Պաշտպանել է դոկտորական ատենախոսություն:
- 1984 թ. Շնորհվել է պրոֆեսորի գիտական կոչում
– Ստացել է տնտեսագիտության դոկտորի գիտական աստիճան:
- 1987–1994 թթ. Եղել է պրոռեկտոր՝ գիտական աշխատանքների գծով:
- 1992–1993 թթ. ՀՀ վարչապետի խորհրդական (համատեղ.):
- 1993 թ. Հայերենի բարձրագույն խորհրդի անդամ:
- 1994 թ.-ից ՀՊՏՀ-ի կառավարման ամբիոնի վարիչ (2006–2011թթ.՝ հասարակական կարգով):
- Ղեկավարել է ԼՂՀ-ի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հեռանկարային ծրագրի մշակման աշխատանքները (1993–1994 թթ.):
- 1998 թ. Ղեկավարել է ՀՀ երկաթուղային տրանսպորտի բարեփոխումների ծրագրի մշակման աշխատանքները:
- 2000 թ. Պարգևատրվել է «Անանիա Շիրակացի» մեդալով:

- 2006 թ. Ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ:
- 2006–2011 թթ. ՀՊՏՀ՝ ռեկտոր:
- 2010 թ. Ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս «տնտեսագիտություն» մասնագիտությամբ:
- 2011 թ. Ընտրվել է ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս քարտուղար:
- 2011թ. Պարգևատրվել է «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 1-ին աստիճանի շքանշանով:
- 2014 թ. ՀՀ Գիտության վաստակավոր գործիչ:
- 2016 թ. Բնական գիտությունների ռուսական ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ:
- 2017 թ. Պարգևատրվել է «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 2-րդ աստիճանի շքանշանով:
- 2017թ. Բնական գիտությունների եվրոպական ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ:
- 2011–2018 թթ. Ղեկավարել է ՀՀ պետական մրցանակների շնորհման հումանիտար և հասարակական գիտությունների հանձնախմբի աշխատանքները:

ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականությունը ՀԽՍՀ արդյունաբերության մեջ 1950-1966 թթ.: ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1968. - 84 էջ:

Доп. точки доступа:

Պոդոպյան Ս. Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման մի քանի հարցեր արդյունաբերության մեջ: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1968. - № 9:

Доп. точки доступа:

Կյուրեղյան Վ. Ա.

Պոդոպյան Ս. Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը և աշխատանքային ռեսուրսների ռացիոնալ օգտագործումը ՀԽՍՀ արդյունաբերության մեջ: Անդրկովկասի ժողովրդագրության հիմնահարցերին նվիրված Համամիութենական գիտական կոնֆերանսի նյութեր. - Եր. - 1968:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության չափման մեթոդաբանության կատարելագործումը (Մեքենաշինություն):

ՀԽՍՀ Պետականի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1969. - 35 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականությունը և աշխատավարձը մեքենաշինության մեջ: Հայաստանի արդյունաբերություն (ՀԱ). - 1969. - № 1:

Доп. точки доступа:

Կյուրեղյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության և աշխատավարձի աճի հարցերը ձեռնարկություններում: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1969. - № 11:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի և աշխատավարձի պլանավորման մեթոդների կատարելագործումը: ՀԽՍՀ Պետականի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1970. - 61 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության և աշխատավարձի պլանավորումը ձեռնարկություններում: Հայաստանի արդյունաբերություն. - 1970. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության և աշխատավարձի հարաբերակցությունը: Սովետական Հայաստան

(լրագիր). - 1970, 9 հոկտեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության, իրական եկամուտների և աշխատավարձի աճի տեմպերի հարաբերակցության հարցի մասին: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1971. - № 1:

Доп. точки доступа:

Ղահրամանյան Ղ. Պ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Խելամտորեն օգտագործել աշխատուժը: Լենինյան ուղիով. - 1971. - № 1:

Доп. точки доступа:

Կյուրեղյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ամենակարևորը, ամենագլխավորը: Սովետական Հայաստան (լրագիր). - 1971, 14 դեկտեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատավարձի ծախսերի նորմատիվների մշակման մեթոդիկան (պետական գրանցման № Բ-255375): ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1972. - 56 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Որակյալ բանվորական կադրերի պահանջի կանխա-

տեսման մեթոդական սկզբունքները: Գիտական ժողովածու
«ՀԽՍՀ ժողովրդական տնտեսության ապահովվածությունը
աշխատանքային ռեսուրսներով և կադրերի պատրաստու-
մը հեռանկարում». - Եր. - 1973:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման
խթանումը և աշխատավարձի պլանափորումը: Հայաստանի
ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1973. - № 2:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի նորմավորման կատարելագործման
ուղիները արդյունաբերության մեջ: Հայաստանի ժողո-
վրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1973. - № 5:

Доп. точки доступа:

Կյուրեղյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հետաքրքիր աշխատություն ամփոփ ֆինանսական
հաշվեկշռի մասին: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսու-
թյուն (ՀԺՏ). - 1973. - № 12:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունահանող և մշակող արդյունաբերության հա-
րաբերակցության մասին: Լենինյան ուղիով. - 1973. - № 5:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականությունը և արտադրության արդյունավետությունը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1974. - № 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճը արտադրության ինտենսիվացման պայմաններում: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1974. - № 10:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

«Մենագրություն» կենսական հիմնահարցի մասին: Լենինյան ուղիով. - 1974. - № 2:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի տեխնիկական զինվածության և արտադրողականության աճի հարաբերակցության մասին: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1975. - № 12:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականությունը և արտադրության արդյունավետությունը: Եր.: Հայաստան. - 1976. - 114 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման

նյութական խթանումը արդյունաբերության մեջ: Եր.: Երևանի համալսարանի հրատ. - 1976. - 199 էջ:

Доп. точки доступа:

Տերտերյան Գ. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի տեմպերի հիմնավորումը 1981-1990 թթ. (պետ. գրանցման № 7906680): ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1976. - 100 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀԽՍՀ հասարակական արդյունքի միջճյուղային հաշվեկշիռը 1972 թվականին: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1976. - № 6:

Доп. точки доступа:

Գասպարյան Յ. Մ.

Ղուշյան Հ. Բ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Շինարարական նյութերի արտադրության արդյունավետության հարցերը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1976. - № 11:

Доп. точки доступа:

Բաղդասարյան Գ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի առարկաների խնայողաբար օգտագործման նյութական խթանումը արդյունաբերության մեջ: ԵՊՀ

Բանբեր. - 1976. - № 3:

Доп. точки доступа:

Տերտերյան Գ. Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քաղաքների և շրջանների սոցիալ-տնտեսական զարգացման պլանավորման հիմնահարցերը: Լենինյան ուղիով.
- 1976. - № 4:

Доп. точки доступа:

Կիրակոսյան Ա. Ս.

Ղազարյան Ա. Օ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Զարգացած սոցիալիզմի տնտեսության արդյունավետության հիմնահարցերը (ռուսերեն): Տնտեսական գիտություններ: Ս. - 1976. - № 11:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտադրության արդյունավետության էության և չափանիշի մասին: ԵրԺՏԻ-ի 1-ին նստաշրջանի նյութեր. - Եր.
- 1976:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Շրջանի ինդուստրիալ զարգացումը: Երևանի Լենինյան շրջանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական արդյունքները. - Եր. - 1977:

Доп. точки доступа:
Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Լենինյան շրջանի ինդուստրիալ զարգացման ծրագիրը 10-րդ հնգամյակում և կանխատեսումը 1985–1990 թթ.: Երևանի Լենինյան շրջանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական արդյունքները. - Եր. - 1977:

Доп. точки доступа:
Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության դինամիկայի վերլուծությունը ՀԽՍՀ արդյունաբերության ճյուղերում 1960–1976 թթ.: ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1977. - 85 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հասարակական արտադրության արդյունավետության գնահատման մեթոդական հարցեր: Հայաստանի Ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1977. - № 1:

Доп. точки доступа:
Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հետաքրքիր աշխատանք աշխատանքի վարձատրության կատարելագործման մասին: Հայաստանի Ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1977. - № 2:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունաբերության ճյուղային կառուցվածքի կատարելագործման արդյունավետությունը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1977. - № 4:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մեծ ճանապարհ: Հայրենիքի ձայն (լրագիր). - 1977. - 2 նոյեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունաբերության ռեզիոնալ պլանավորման մասին: ԵրԺՏԻ-ի 2-րդ նստաշրջանի նյութեր. - Եր. - 1977:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունաբերական արտադրության արդյունավետությունը: Հայաստանի արդյունաբերություն. - 1978. - № 7:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի նյութական խթանման համակարգի մասին: ՀՀ ԳԱԱ Լրաբեր հաս. գիտ. - 1978. - № 9:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ճյուղային և տարածքային պլանավորման զարգացման հարցեր: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն (ՀԺՏ). - 1978. - № 2:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունաբերության մեջ աշխատանքի տեխնիկական զինվածության և արտադրողականության մասին: ԳՏԱ-ի արագացման և արտադրության ինտենսիվացման տնտեսագիտական հիմնահարցերը. - Կիև. - 1979:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հասարակական ամբողջական արդյունքի նյութաիրային և ճյուղային կառուցվածքը (պետ. գրանցման № 78042633): ՀԽՍՀ ԳՀ Տնտեսագիտական ին-տի գիտական ժողովածու «ՀԽՍՀ հասարակական ամբողջական արդյունքի ընդլայնված վերարտադրությունը». - Եր. - 1979. - 45 էջ:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի գործոնային վերլուծությունը ՀԽՍՀ արդյունաբերության ճյուղում: ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1979. - 63 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ԻՏՄ և ծառայողների աշխատանքի նյութական խթանման կատարելագործումը արդյունաբերության մեջ: Էկոնոմիկա և տնտեսական աշխարհագրություն (միջբուհական ժողովածու). - Եր. - 1979:

Доп. точки доступа:

Տերտերյան Գ. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ժամանակի տնտեսման օրենքը և արտադրության արդյունավետությունը (ռուս.): Տնտեսական գիտություններ: Մ. - 1979. - № 6:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության կորելացիոն-ռեգրեսիոն վերլուծություն: Հայաստանի արդյունաբերություն. - 1979. - № 9:

Доп. точки доступа:

Սլիվնյակ Ի. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի:

Աշխատանքի արտադրողականության աճի նյութական խթանման կատարելագործման մի քանի հարցեր: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1979. - № 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ժամանակի տնտեսման օրենքը և արտադրության արդյունավետությունը: «Վերաարտադրության արդյունավե-

տության տեսական ու մեթոդաբանական հիմնահարցերը»,
Համամիութենական կոնֆերանսի նյութեր. - Մ. - 1979:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի օպտիմա-
լացման մասին: Արտադրության կառավարման կատարե-
լագործման հիմնահարցերը. - Եր. - 1980:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի օպտիմա-
լացման մեթոդիկան: Աշխատանքի արտադրողականությ-
յան չափման, կանխատեսման մեթոդների կատարելագոր-
ծումը. - Գոմել (Բելոռուս). - 1980:

Доп. точки доступа:

Տերտերյան Գ. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հասարակական աշխատանքի արտադրողականությ-
յունը, չափումը, վերլուծությունը, նյութական խթանումը
(ռուսերեն): Եր.: Հայաստան. - 1980:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի նյութա-
կան խթանման համակարգի կատարելագործումը ՀԽՍՀ
արդյունաբերության մեջ (պետ. գրանցման № 80026106):
ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1980. - 67 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Նյութական խթանման համակարգի վերլուծություն:
Հայաստանի արդյունաբերություն. - 1980. - № 6:

Доп. точки доступа:

Սիվնյակ Ի. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի արագաց-
ման ուղիները արդյունաբերության մեջ: Հայաստանի ժո-
ղովրդական տնտեսություն. - 1980. - № 6:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Սոցիալիստական վերարտադրության ժամանակա-
կից բնութագիրը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսությ-
ուն. - 1980. - № 10:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականություն: Գիտություն և
տեխնիկա. - 1980. - № 8:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի ռեզերվնե-
րը: Սովետական Հայաստան (լրագիր). - 1980, 25 փետր.:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀԽՍՀ բնակչության 1959-1979 թթ. մարդահամարների
նյութերի վերլուծությունը (գրադված բնակչության հատ-

ված): ՀԽՍՀ Պետպլանի ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1981. - 55 էջ:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտադրության արդյունավետության բարձրացման
մասին: Բանբեր ԵՊՀ. - 1981. - № 2:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Գ. Գ.

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Նոր տեխնիկայի ներդրման և աշխատանքի արտադ-
րողականության աճի համալիր խթանման մասին: Հայաս-
տանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1981. - № 10:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման ու-
ղիները ՀԽՍՀ արդյունաբերության մեջ: ՀԽՍՀ Պետպլանի
ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1982. - 34 էջ:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական ներուժը: Կո-
մունիստ (լրագիր). - 1982, 14 մարտի:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության և աշխատա-
վարձի պլանավորման կատարելագործումը: Հայաստանի
ժողովրդական տնտեսություն. - 1982. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտադրության արդյունավետության պլանավորման մեթոդական հարցեր: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1982. - № 7:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քննարկվում են աշխատանքի արտադրողականության մեթոդաբանական հիմնահարցերը: Սոցիալիստական աշխատանք. - Մ. - 1982. - № 7:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հասարակական արտադրության արդյունավետության պլանավորման կատարելագործումը: Եր.: Գիտելիք. - 1983. - 32 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բարձր արտադրողական աշխատանքը կենսամակարդակի բարձրացման հիմքն է: Կոմունիստ (լրագիր). - 1983, 15 նոյեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը արմատական խնդիր է: Սովետական Հայաստան (լրագիր). - 1983, 13 հուլիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման
ուղիները: Լենինյան ուղիով. - 1984. - № 7:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Նորմատիվային զուտ արտադրանքի կիրառման փոր-
ձը: Հայաստանի արդյունաբերություն. - 1984. - № 2:

Доп. точки доступа:

Գավրիիլով Ռ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Նորմատիվային զուտ արտադրանքի ցուցանիշի արդ-
յունաբերության մեջ կիրառման արդյունքները: Հայաստա-
նի ժողովրդական տնտեսություն. - 1984. - № 3:

Доп. точки доступа:

Ավայան Ռ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ուշագրավ աշխատանք տնտեսական զարգացման ռե-
զիտնալ հիմնահարցի մասին: Հայաստանի ժողովրդական
տնտեսություն. - 1984. - № 6:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Այո՛, բոլորի հայրենասիրական պարտքը: Երեկոյան
Երևան (լրագիր). - 1984, 27 սեպտեմբերի:

Суварян, Юрий Михайлович.

Эффективное использование ресурсов и социалистическое соревнование: Вестник общественных наук. - 1984. - № 4. - С. 3-14.

Доп. точки доступа:

Гаврилов, Рудольф

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Վերարտադրության հիմնահարցերը գիտատեխնիկական առաջադիմության պայմաններում (ռուսերեն, գլուխ 11): Եր.: ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ. - 1985:

Доп. точки доступа:

Հեղինակային կոլեկտիվ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության պլանավորման կատարելագործումը և արտադրության ինտենսիվացման մակարդակի գնահատումը: Ժողովրդական տնտեսության կառավարման արդի հիմնահարցերը. - Ս. - 1985:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀԽՍՀ հասարակական արդյունքի և ազգային եկամտի աճի ու կառուցվածքային փոփոխությունների միտումները: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1985. - № 11:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդ-

յունավետության աճի կառավարման հիմնահարցերը: Աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության բարձրացման ուղիները և մեթոդները. - Եր. - 1986:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական մեխանիզմի կատարելագործումը. Արդյունքներ և հիմնահարցեր: Լենինյան ուղիով. - 1986. - № 10:

Доп. точки доступа:

Ավալյան Ռ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Լրաբեր հասարակական գիտությունների - 1986. - № 10. - էջ 87-89: Բ. Ա. Ասատրյան, Բանվորական կադրերի կազմի կատարելագործումը գիտատեխնիկական առաջընթացի ազդեցության ներքո, Երևան, 1986, 137 էջ. - Գրախոսություն:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատուժի վերարտադրության ռեզիոնալ առանձնահատկությունները: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1986. - № 9:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Փորձ և պրակտիկա: Կոմունիստ (լրագիր). - 1986, 27 ապրիլի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ և Արցախի տնտեսական միասնացման ժամանակակից խնդիրները: Կրթությունը և գիտությունը Ղարաբաղում. - 1986. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտադրության արդյունավետության աճի ուղիները: Սովետական Հայաստան (լրագիր). - 1986, 10 դեկտեմբերի:

Суварян, Юрий Михайлович.

Развитие бригадных форм организации и стимулирования труда: Вестник общественных наук. - 1986. - № 4. - С. 3-14.

Доп. точки доступа:

Гаврилов, Рудольф

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի կառավարումը արդյունաբերության մեջ (ռուսերեն): Եր.: Հայաստան. - 1987:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի վարձատրության կառավարման կատարելագործման հիմնահարցերը: Սոցիալական գործընթացների կառավարումը տնտեսավարման նոր պայմաններում. - Մ. - 1987:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Երևանի Լենինյան շրջանի տնտեսական և սոցիալական զարգացման համալիր ծրագիրը (գիտական ղեկավար): ԵրԺՏԻ. - Եր. - 1987. - 295 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության աճի միտումները ՀԽՍՀ Ժողովրդական տնտեսությունում և դրա կանխատեսումը (գիտական ղեկավար և պատասխանատու կատարող): ՀԽՍՀ ԳԱ ՏԻ. - Եր. - 1987. - 93 էջ (աշխատանքը կատարված է ԽՍՀՄ ԳԱ ՏԻ պատվերով):

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտադրանքի որակի կառավարումը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1987. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Նորը պլանավորման համակարգում: Երեկոյան Երևան (լրագիր). - 1987, 12 օգոստոսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականություն. ռեգիոնալ ապեկոնները (ռուսերեն, գլուխ 2): Մ.: ԽՍՀՄ ԳԱ հրատ. - 1988:

Доп. точки доступа:

Հեղինակային կոլեկտիվ

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Ղափանի շրջանի տնտեսական և սոցիալական զարգացման ծրագիր 1986–1990 թթ. (Քաջարան): ԵրԺՏԻ. - Եր. - 1988. - 260 էջ:

Доп. точки доступа:

Ասլանյան Ս. Ս.

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Էկոնոմիկայի ինտենսիվացման տնտեսական մեխանիզմը: Լենինյան ուղիով. - 1988. - № 3:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատավարձի տեսակարար ծախսերի պլանային նորմատիվների որոշման մասին: Հայաստանի արդյունաբերությունը, շինարարությունը, ճարտարապետությունը (ՀԱՇՃ). - 1988. - № 3:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստան–ԼՂՀՍ. սոցիալ-տնտեսական ինտեգրացման հիմնահարցերը և ուղիները: Կոմսոմոլեց (լրագիր). - 1988, 6 հոկտեմբերի:

Доп. точки доступа:

Մելքումյան Ս. Ս.

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Լեննային Ղարաբաղ. ՀԽՍՀ-ի հետ սոցիալ-տնտեսական ինտեգրացման ուղիները և հիմնահարցերը: Սովետական Հայաստան (լրագիր). - 1988, 24 սեպտեմբերի:

Доп. точки доступа:

Մելքումյան Ս. Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գուգարքի շրջանի վերականգնման և զարգացման
համալիր ծրագիր 1989-1990 թթ. (գիտ. դեկ.): ԵրԺՏԻ. - Եր. -
1989. - 74 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականության դինամիկայի
վերլուծությունը ՀԽՍՀ ժողովրդական տնտեսությունում
տնտեսավարման նոր պայմաններում և դրա կանխատե-
սումը (գիտ. դեկավար): ՀԽՍՀ ԳԱ ՏԻ. - Եր. - 1989. - 79 էջ
(աշխատանքը կատարված է ԽՍՀՄ ԳԱ ՏԻ պատվերով):

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականություն և աշխատա-
վարձ. աճի համամասնությունները: Լենինյան ուղիով. -
1989. - № 11:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Չլինել ձրիակեր: Հայաստանի արդյունաբերությունը,
շինարարությունը, ճարտարապետությունը (ՀԱՇՃ). - 1989.
- № 9:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ռեգիոնալ տնտեսավարկ. եությունը և ներդրման հիմ-

նահարցերը: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն.-
1989. - № 12:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քաջարան. ներկան և զարգացման հեռանկարները:
Խորհրդային Հայաստան (լրագիր). - 1989, 11 հոկտեմբերի:

Доп. точки доступа:

Ավագյան Գ. Ե.

Մարգարյան Թ. Խ.

Ասլանյան Մ. Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ինքնորոշում. տնտեսական ասպեկտ: Կոմունիստ.
(լրագիր) - 1989, 18 նոյեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական մեխանիզմը և էկոնոմիկայի ինտենսի-
վացումը: Եր.: Հայաստան. - 1990:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի արտադրողականություն: ՀՀՀ, Հ. 1. -
1990:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի վարձատրության ֆոնդի կազմավորումը
արդյունաբերության մեջ լրիվ տնտեսաշվարկի պայման-
ներում: Ա.Մ. Տերտերյան: Խմբ. Յու.Ս. Սուվարյան: ՀԽՍՀ

ԳԱ տնտեսագիտության ինստիտուտ: Եր. - 1990. - 152 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Լեռնային Ղարաբաղ: [Պատմա-տնտեսաաշխարհագրական ուսումնասիրություն]: Ս. Մելքումյան: Առաջաբ. Յու. Մ. Սուվարյան: Խմբ. Ա. Թ. Ավետիսյան. - Եր.: Լույս. - 1990. - 303 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բարձր որակավորման մասնագետների պատրաստման ու բաշխման տնտեսական մեխանիզմը (գիտական ղեկավար): ԵրԺՏԻ. - 1990. - 252 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Երևան քաղաքի տնտեսական և սոցիալական զարգացման հիմնադրույթները (գիտական ղեկավար): ԵրԺՏԻ. - Եր. - 1990. - 498 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրապետության ժողովրդական տնտեսության բարձրորակ մասնագետների նկատմամբ պահանջի կանխատեսումը (գիտական ղեկավար): ԵրԺՏԻ. - Եր. - 1990. - 252 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կառուցվածքային քաղաքականությունը տնտեսական ինքնուրույնության պայմաններում: Լենինյան ուղիով. -

1990. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պլան և շուկա: Հայաստանի արդյունաբերությունը, շինարարությունը, ճարտարապետությունը (ՀԱՇՃ). - 1990. - № 10:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ճգնաժամ. հաղթահարման ուղիները: Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1991. - № 7:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ինչպես հաղթահարել ճգնաժամը: Հայաստան (լրագիր). - 1991, 7 մայիսի, 8 մայիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կառուցվածքային քաղաքականությունը տնտեսական ինքնուրույնության պայմաններում: Հայաստան (լրագիր). - 1991, 30 մարտի: Շարունակ. այստեղ՝ 1991, 2 ապրիլի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի տնտեսությունը շուկայական հարաբերություններին անցման ճանապարհին: Էկոնոմիկա. - 1993. - № 11-12:

Доп. точки доступа:

Մարտիրոսյան Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի տնտեսությունն այսօր: Երկիր (լրագիր). - 1993, 12-13, 16-17 մարտի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բացասականը մեծ է դրականից: Երկիր (լրագիր). - 1993, 15 ապրիլի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հրաժարվել մարտնչող դիկտանտիզմից: Երկիր (լրագիր). - 1993, 12 հոկտեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ-ում հակահինֆյացիոն միջոցառումների մշակումը (գիտական ղեկավար և պատասխանատու կատարող): ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն. - ՏՊԳՀԻ. - Եր. - 1994. - 27 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսագիտության հիմունքներ (գլուխ 8): Եր.: Լույս. - 1994:

Доп. точки доступа:

Հեղինակային կոլեկտիվ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ԼՂՀ տնտեսության վերականգնման և սոցիալ-տնտե-

սական զարգացման համալիր ծրագիր («Արցախ» ծրագիր)
(գիտական ղեկավար): ՀՀ հատուկ ծրագրերի պետական
վարչություն. - Եր. - 1994. - 500 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քաշաթաղի շրջանի վերականգնման ինվեստիցիոն
ծրագիր: ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն. - ՏՊԳՀԻ. - Եր.
- 1994. - 30 էջ:

Доп. точки доступа:

Գևորգյան Մ. Ա.

Սելվինազյան Բ. Ս. և այլք

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գնաճ. միտումները և կառավարումը: Դրոշակ. - 1994.
- № 18:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական ռազմավարություն. ակունքները, արդ-
յունքները և ուղղությունները: Երկիր (լրագիր). - 1994, 1-2
օգոստոսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Շուկայական տնտեսության լեզվի մասին: Երկիր
(լրագիր). - 1994, 28 հոկտեմբ., նաև այստեղ Պայքար. - 1996.
- № 2-3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի տնտեսական միասնացման արդի խնդիրները: Երկիր (լրագիր). - 1994, 18 նոյեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կարևորել աշխատանքի վարձատրության պետական կարգավորումը: Լրագիր. - 1995, 30 մայիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գնաճ. սոցիալ-տնտեսական հետևանքները և կառավարումը: Լրագիր. - 1995, 28-30 հունիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական ռազմավարության ներկան և ապագան: Պայքար. - 1995. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գործարարության ծրագրի մշակման հիմունքները: Եր.: Ապոլոն. - 1996:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան Ա. Մ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Շուկայավարության տերմինաբանություն = Marketing terminology: (Ռ.Վ. Խոստիկյան: Պատ. խմբ.՝ Յու. Մ. Սուվարյան և ուրիշ.): ԵՃՏԻ օտար լեզուների ամբիոն. - Եր.: ՀՀ

ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 1996. - 260 էջ:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Ռազմավարական կառավարում. Մեթոդաբանությունը և արդի հիմնահարցերը: Եր.: Տնտեսագետ. - 1996. - 150 էջ:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Մեփականաշնորհված մի խումբ մեծ ու միջին ձեռնարկությունների տնտեսական գործունեության ուսումնասիրության արդյունքները (գիտական ղեկավար): Տնտեսական քաղաքականության հետազոտման և վերլուծության կենտրոն. - Եր. - 1996. - 45 էջ:

Доп. точки доступа:

Բախշյան Գ. Գ.

Գանսկի Գ.

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի շուկա. միտումները և արդի հիմնահարցերը: ՏՀԻ, Գիտական աշխատությունների ժողովածու. - Եր. - 1997:

Սովարյան, Յուրի Միքայելի.

Ձեռներեցի սեղանի գիրք (գլուխ 4 և 11): Եր.: Տնտեսագետ. - 1997:

Доп. точки доступа:

Հեղինակային կոլեկտիվ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պետական ձեռնարկությունների ապապետականացման կառավարում: Մեթոդաբանություն, ռազմավարություն և արդյունքներ: Ա. Խ. Մարկոսյան: Խմբ. Յու. Սուվարյան. - Եր.: Լույս. - 1997. - 447 էջ, աղս.:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատանքի շուկա. միտումները և արդի հիմնահարցերը: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 1997, 17-18 հունվարի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Աշխատուժի արժեքը և զբաղվածությունը: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 1997, 17 հուլիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գյուղական բնակչության զբաղվածության մակարդակը և արդի հիմնահարցերը: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 1997, 17 սեպտեմբերի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կառավարման կուլտուրայի զարգացման արդի հիմնահարցեր: Պետական ծառայության լրատու. - 1997. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայկական երկաթուղու կառուցվածքային և տնտեսա-

կան բարեփոխումների ծրագիր: ՀՀ տրանսպորտի նախարարություն. - Եր. - 1998. - 95 էջ:

Доп. точки доступа:

Մարտիրոսյան Կ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

«Մենեջմենթ» դասընթացի ծրագիր: Եր.: Տնտեսագետ. - 1998:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գյուղացիական տնտեսությունների սոցիալ-տնտեսական վիճակը և գյուղատնտեսության արտադրանքի գների ինդեքսը ՀՀ-ում (հայերեն, անգլերեն): Եր. - 1999:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մենեջմենթ (ներածություն, գլուխներ 1, 5, 9, 16, 18, հեղինակային կոլեկտիվի գիտական ղեկավար և խմբագիր): Եր.: Տնտեսագետ. - 1999:

Доп. точки доступа:

Հեղինակային կոլեկտիվ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ներդրումների կառավարման հրատապ խնդիրների շուրջ: Միջբուհական գիտաժողովի նյութեր. - Եր. - 1999:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Տնտեսական վերափոխումները անցման շրջանում:
Եր., Պետական ծառայություն (6.4.3). - 1999:

Доп. точки доступа:
Հեղինակային կոլեկտիվ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Ներդրումների կառավարման արդի հիմնահարցեր:
Դրոշակ - 1999, հունվար:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Ներդրումների կառավարման արդի հիմնահարցեր:
Էկոնոմիկա. - 1999. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
ՀՀ տնտեսության կառավարման արդյունավետության
բարձրացման արդի հիմնախնդիրները: Էկոնոմիկա. - 1999.
- № 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Ներդրումների կառավարման հրատապ խնդիրների
շուրջ: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 1999, 5
հունիսի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
ՀՀ տնտեսության պետական կառավարման համա-
կարգի զարգացման ուղղությունները: Միջբուհական գի-

տաժողովի նյութեր. - Եր. - 2000:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսության պետական կառավարման բարեփոխումները ՀՀ-ում: «Հայաստանը միջազգային տնտեսական զարգացման համակարգում». - Եր. - 2000:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քաղաքացիական ծառայության համակարգի ներդրումը որպես պետական կառավարման ժողովրդավարացման ուղի: Էկոնոմիկա. - 2000. - № 4:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ տնտեսության պետական կառավարման արդյունավետությունը. միտումները և աճի գերակայությունները: Էկոնոմիկա. - Եր. - 2000. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արդյունավետ կառավարման ուղղությունները: Կառավարում. - 2000. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ տնտեսության պետական կառավարման արդյունավետության բարձրացման ուղղությունները: Կառավարում. - 2000. - № 2:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պետական կառավարման արդյունավետությունը: Կառավարում. - 2000. - № 5:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսության պետական կառավարման կատարելագործման խնդիրները: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2000. - 22 փետրվարի:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ձեռնարկության արդյունավետ կառավարում (գործարար խաղի կազմակերպման ուղեցույց): Եր.: Տնտեսագետ. - 2001:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ձեռնարկության արդյունավետ կառավարում (գործարար խաղի մեթոդիկա): Եր.: Տնտեսագետ. - 2001:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կրթության կառավարման համակարգի արդյունավետության բարձրացման ուղղությունները: Դպրոցների պատմության դերը միասնական կրթական տարածքի ձևավորման գործում (Միջազգային գիտաժողովի նյութեր). - Շուշի. - 2001:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կրթական համակարգի կառավարման արդյունավետության բարձրացման ուղիները: Կրթությունը և գիտությունը Արցախում. - 2001. - № 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Քողարկված զբաղվածություն, թաքնված գործազրկություն: Հայաստան, ֆինանսներ և էկոնոմիկա. - 2001. - № 2:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կրթությունը և բնակչության տնտեսական ակտիվությունը: Հայացք տնտեսությանը. - 2001. - № 8:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ներդրումների կառավարման արդի հիմնահարցերը: Վարկանիշ. - 2001. - № 3:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կրթությունը, աղքատությունը և տնտեսական ակտիվությունը Հայաստանում (հայերեն, անգլերեն): Եր.: ՍՈՃԲ.

- 2002:

Доп. точки доступа:
Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
ՀՀ տնտեսությունը: ՀՀՀ. - Եր. - 2002. - Հ. 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Մենեջմենթ: (Հեղինակային կոլեկտիվի գիտական ղեկավար և խմբագիր). - Եր.: Տնտեսագետ. - 2002: 2-րդ լրաց., բարեփոխ. հրատ. - 560 էջ:

Доп. точки доступа:
Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Հայաստանի Հանրապետության արտաքին տնտեսական կապերը: / Ս. Մելքումյան: Խմբ. Յու. Սուվարյան. - Եր.: Զանգակ-97. - 2002. - 271 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Բարձր որակավորման կադրերի պատրաստման արդյունավետության բարձրացման ուղղությունները: Կրթությունը և գիտությունը Արցախում. - 2002. - № 3-4:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.
Հանրային կառավարման համակարգը և աղքատությունը: Գործնական և տնտեսական կառավարում. - 2002. -

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարման համակարգը և աղքատությունը: Հայացք տնտեսությանը. - 2002. - № 2:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարումն ըստ «Որոգայթ փառացի»: Օրենք և իրականություն. 2002. - № 20:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Անգլերեն շուկայավարում ուսումնասիրողների համար = English for Students of Marketing. Ուս. ձեռնարկ: Ռ. Վ. Խոստիկյան: Խմբ. Յու. Մ. Սուվարյան, Ս. Ա. Չալաբյան: Երևանի պետ. տնտեսագիտ. ինստ. - Եր.: Տնտեսագետ. - 2003. - 260 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսության հանրային կառավարման բարեփոխումները ՀՀ-ում: «Հայաստան 2020: Զարգացման և անվտանգության ռազմավարություն». - Եր. - 2003:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսության հանրային կառավարում. մեթոդաբանությունը և արդի հիմնախնդիրները: Եր.: ԱՌՏ. - 2003. - 88 էջ:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների կառավարման բարեփոխման արդի ուղղությունները: Կրթությունը և գիտությունը Արցախում. - 2003. - № 3-4:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բուհ. կառավարման համակարգի զարգացման ուղղությունները: Հայաստան, ֆինանսներ և էկոնոմիկա. - 2003. - № 2-3:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական զարգացման հիմնական միտումները: Վարկանիշ. - 2003. - № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Օտարերկրյա ներդրումները և ՀՀ արտաքին պետական պարտքը: Рынок капитала в Армении. - 2003. - № 100:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ծառայությունների ոլորտի արդյունավետ կառավարում (գործարար խաղի մեթոդիկա): Եր.: ԱՌՏ. – 2004:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կիրառական մենեջմենթ (ուս. մոդուլներ): Եր.: ԱՌՏ. – 2004:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարման տեսության ու պատմության ուրվագծեր: Եր.: ԱՌՏ. – 2004:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Անապատացման սոցիալ-տնտեսական հետևանքները և դրա դեմ պայքարի արդի ուղղությունները ՀՀ-ում: Հայաստան, ֆինանսներ և էկոնոմիկա. – 2004. – № 1:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանում հանրային կառավարման տեսության և պատմության ուրվագծեր: Բանբեր ԵՊՏ. – 2004. – № 1:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության զարգացման մակարդակը և հեռանկարները: Հայաստան, ֆինանսներ և էկոնոմիկա. - 2004. - № 12-13:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարման էությունը և մեթոդաբանությունը: Հանրային կառավարում. - 2004. - № 3-4:

Суварян, Юрий Михайлович.

Экономические и статистические методы управления рисками: Труды 6-го Международного семинара. - М. 2004.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայ կառավարչական մտքի պատմության ուրվագծեր: Եր.: Տնտեսագետ. - 2005:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ և ընդ. խմբ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային քաղաքականության վերլուծություն: Եր., Պետական ծառայություն. - 2005:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ և ընդ. խմբ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ապակենտրոնացումը և տարածքային կառավարման

բարեփոխումը: Օրենք և իրականություն. - 2005. - № 7-8, 10:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ավետարանոցի դարոցը: Կրթությունը և գիտությունը
Արցախում. - № 3-4: (Յ. Մ. Սուվարյան) /Յուրի Միքայելի
Սուվարյան. - 2005

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի արդյունաբերական արտադրության
զարգացման տարածքային առանձնահատկությունները և
հիմնախնդիրները: Օրենք և իրականություն. - 2005. - № 12:
նույնը այստեղ՝ 2006. - № 1:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգի վերա-
կառուցումը և դրա արդյունավետության բարձրացումը:
Հայաստան, ֆինանսներ և էկոնոմիկա. - 2005. - № 2-3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային քաղաքականություն. մեթոդաբանությունը,
վերլուծությունը և կառուցվածքը: Հանրային կառավարում.
- 2005. - № 3:

Суварян, Юрий Михайлович.

Региональное управление: основы и направления

реформирования: Вестник РАУ. - 2006. - № 3.

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ հողային ռեսուրսները. իրավիճակային վերլուծության քաղաքականության չափանիշները (անգլ.): 2007, Springer.

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսության տարածքային կառավարում. Մերթոնաբանությունը և հիմնախնդիրները: Եր. ԱՌՏ. - 2007:

Доп. точки доступа:

Չոբանյան Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

21-րդ դարի հայ տնտեսագիտական մտքի և գործարարության առավել արդիական հիմնախնդիրները: Էկոնոմիկա. - 2007. - № 4:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ տարածքային կառավարման արդյունավետության բարձրացման ուղղությունները: Բանբեր ՀՊՏՀ. - 2007. - № 2:

Доп. точки доступа:

Չոբանյան Ս.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ֆինանսագիտության արժեքավոր դասագիրք: Բանբեր
ՀՊՏՀ. - 2007. - № 3:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կրեդիտային համակարգի ներդրման ընթացքը
ՀՊՏՀ-ում: «Կրթական բարեփոխումները ուսանողության
աչքերով», գիտական համաժողովի նյութեր. - Եր. - 2008:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը և ՀՀ
տնտեսությունը: Բանբեր ՀՊՏՀ. - 2008. - № 2:

Доп. точки доступа:

Ճուղուրյան Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տարածքային կառավարման մոդելները և դրանց արդ-
յունավետ կիրառման հիմնախնդիրները: Օրենք և իրակա-
նություն. - 2008. - № 1:

Доп. точки доступа:

Չոբանյան Մ.

Суварян, Юрий Михайлович.

Модели регионального управления и эффективность их
применения: Сборник научных статей. - 2008. - Ч. 1 (РАУ,
Ереван).

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ ինտեգրացիան եվրոպական կրթական համակարգին (ՀՊՏՀ օրինակով): Կրթությունը արդիականացման համատեքստում (միջազգային փորձը) (անգլ.): Լոնդոն. – 2009:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանում անվտանգ զարգացման ռազմավարության նպատակով հողային ռեսուրսների աղտոտման գնահատումը և քաղաքականության վերլուծություն (անգլ.): 2009. – Springer.

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

«Մենեջմենթ» դասընթացի ծրագիր: Եր.: Տնտեսագետ. – 2009:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

«Մենեջմենթ» (երրորդ, լրացված, բարեփոխված հրատարակություն. հեղինակային կոլեկտիվի գիտական ղեկավար և խմբագիր): Եր.: Տնտեսագետ. – 2009:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Համայնքների ֆինանսավորման հիմնախնդիրները

Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանբեր ՀՊՏՀ. - 2009. - № 3:

Доп. точки доступа:
Համահեղինակությամբ

Суварян, Юрий Михайлович.

Национальная экономика и вызовы мирового финансового кризиса: Материалы 1-ой международной конференции «Глобальный экономический кризис и тенденции развития национальной экономики». - Тбилиси. - 2009.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման համակարգը և առաջադիմության բազմազոր-ծոնային գնահատումը. բակալավրիատ, մագիստրատուրա: /Շնդի. խմբ.: - Եր. - 2010:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ծանր մետաղներով աղտոտման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում. սոցիալ-տնտեսական ու էկոլոգիական հաշվեկշիռը և զարգացման ռազմավարությունները: Ծանր մետաղներով շրջակա միջավայրի աղտոտումը և դրա հետևանքները (անգլերեն): Նիդեռլանդներ: Սպրինգեր. - 2010:

Доп. точки доступа:
Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի և Թուրքիայի միջև առևտրատնտեսական հարաբերությունները, հնարավոր զարգացումներ և միտումներ: Եր.: Տնտեսագետ. – 2010:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանում տնտեսագիտական բարձրագույն կրթության և ՀՊՏՀ պատմության ուրվագծեր: ՀՊՏՀ. Պատմական ակնարկ, անվանի դասախոսներ. – Եր. – Տնտեսագետ. – 2010:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսական զարգացման ֆենոմենը: «Կրթության, գիտության և արտադրության ինտեգրացումը որպես տնտեսական աճի ապահովման ռազմավարական ուղղություն»: Միջազգային գիտաժողովի նյութեր. – Եր. – 2010:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ականավոր գիտնական-մանկավարժի բեղմնավոր ուղին: Բանբեր ՀՊՏՀ. – 2010. – № 1:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտության և կրթության ազդեցությունը ՀՀ տնտեսական աճի վրա: Բանբեր ՀՊՏՀ. - 2010. - № 1:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսագիտական բարձրագույն կրթությունը Հայաստանում: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2010. - 21 հոկտեմբերի:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսագիտական միտքը Հայաստանում: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2010. - 14 հոկտեմբերի:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Суварян, Юрий Михайлович.

Актуальные проблемы экономического взаимодействия и инновационного развития государств-участников СНГ: Международная научно-практическая конференция. "25 лет содружеству независимых государств: итоги, перспективы", 28-29 сентября, Минск.

Суварян, Юрий Михайлович.

Экономика РА: Макроэкономические тенденции, новые вызовы и направления развития: Механизмы и методы обеспечения устойчивого социально-экономического развития и модернизации внешнеэкономических связей России и Армении. Материалы международной конференции 20-24 апреля 2009. - Ростов Н/Д. - 2010.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտակրթական համակարգը և տնտեսական զարգացումը: Եր.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 2011:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտության ֆինանսավորման միջազգային փորձը և բարեփոխման գերակայությունները: «Սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնախնդիրները ՀՀ-ում», գիրք 2. - Եր.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 2011:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ուշագրավ ժողովրդագրական հետազոտություն: Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2011, 12 մարտի:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Суварян, Юрий Михайлович.

Муниципальные финансы: проблемы и пути их решения: 5-ая годовичная конференция (сборник научных статей). - Б.: Изд. - во РАУ, 2011.

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Суварян, Юрий Михайлович.

Повышение результативности регионального управления и местного самоуправления в РА: Вестник РГЭУ № 3(35). - Ростов-на-Дону. - 2011.

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Суварян, Юрий Михайлович.

Проблемы повышения эффективности регионального и муниципального управления в РА: Օրէնք և իրականութիւն. - 2011. - № 9 (191).

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Սովարյան, Յուրի Միքայէլի.

Մենեջմենթ (ուսումնամեթոդական ուղեցույց): Եր. - 2012:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակութեամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտակրթական համակարգի կառավարման ռազմավարական արդի հիմնախնդիրների շուրջ: Հայաստան. Ֆինանսներ և էկոնոմիկա. - 2012. - № 10 (148):

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արտեմ Սարգսյան (ծննդյան 70-ամյակի առթիվ): Լրաբեր հասարակական գիտությունների. - 2012. - № 2-3. - էջ 432-434:

Доп. точки доступа:

Քոչարյան Հ. Ժ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Միքայել Նալբանդյանը հանրային կառավարման հիմնախնդիրների մասին: ՀՀ ԳԱԱ, Լրաբեր հաս. գիտ. - 2012. - № 4 (636). - էջ 110-119:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան Ա. Ս.

Суварян, Юрий Михайлович.

Проблемы построения модели регионального и муниципального управления: 6-ая годичная научная конференция. Сборник научных статей. - Ер.: Изд.- во РАУ. - 2012.

Доп. точки доступа:

В соавторстве

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտակրթական համակարգի կառավարման ռազմավարությունը: Եր.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 2013. - 232 էջ:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Վ. Լ.

Սարգսյան Վ. Ա.

Խաչատրյան Վ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտություն, կրթություն, տնտեսություն. ինտեգրման և կառավարման արդի հիմնահարցեր: ՀՀ ԳԱԱ տնտեսագիտության ինստիտուտ. հետազոծի և ապագայի ուղիվազներ, արդի հիմնահարցեր: Եր.: Գիտելիք. - 2013. - 31 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայագիտության արդի վիճակը Հայաստանում և գարգացման հիմնախնդիրները: Հայագիտության 2-րդ համաժողով, Հայագիտության և արդի ժամանակաշրջանի մարտահրավերները: Լիագումար նիստի զեկուցումներ: Եր.: Գիտություն. - 2013. - 33 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայագիտություն և հասարակական գիտություններ - ՀՀ ԳԱԱ 70 տարում: Եր.: «Գիտություն» հրատ. - 2013. - 74 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարման հիմնախնդիրները՝ տեսական և գործնական հետաքրքրության առարկա: Հանրային կառավարման խնդիրներ (գիտական աշխատ. ժողովածու, պրակ Ա). - Եր. - 2013:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարման տեսություն և պատմություն: Եր.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 2013. - 368 էջ:

Доп. точки доступа:

Միրզոյան Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ներածության փոխարեն. հայ տնտեսագիտական մտքի պատմության համառոտ ակնարկ: ՀՀ ԳԱԱ տնտեսագիտության ինստիտուտ. հետազոծի և ապագայի ուրվագծեր, արդի հիմնահարցեր: Եր.: Գիտելիք. - 2013. - 8 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Զրոսաշրջության զարգացման ուղղությունները ՀՀ-ում: Եր. - Այլընտրանք. - 2013. - № 3. - 19 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայագիտության արդի վիճակը ՀՀ-ում և զարգացման

հիմնախնդիրները (հայերեն և անգլերեն): Բանբեր հայագիտության. - 2013. - № 2-3. - էջ 3-35:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայագիտության և հասարակական գիտությունների զարգացումը ՀՀ ԳԱԱ համակարգում: Եր. - Գիտության աշխարհում. - 2013. - № 2-3. - 10 էջ:

Суварян, Юрий Михайлович.

Современные проблемы повышения эффективности регионального управления и местного самоуправления малых унитарных государств: 7-ая годовичная научная конференция (сборник научных статей). - Ер. - 2013.

Доп. точки доступа:

По совместительству

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Զրուսաշրջության մրցունակությունը և զարգացման ուղղությունները Հայաստանի Հանրապետությունում: Եր.: Տնտեսագետ. - 2014. - 136 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման զարգացման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում: Եր.: Տնտեսագետ. - 2014. - 164 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տնտեսություն, գիտություն, կրթություն: Եր.: ՀՀ ԳԱԱ
«Գիտություն» հրատ. - 2014. - 370 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտակրթական համակարգի տեխնոլոգիական զին-
վածության գնահատման ու կանխատեսման մեթոդաբա-
նական հարցերը: Լրաբեր հասարակական գիտություննե-
րի. - 2014. - № 1, (640). - էջ 138-153:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան Վ. Լ.

Սարգսյան Վ. Ա.

Խաչատրյան Վ. Վ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտատեխնիկական համակարգի գործունեության
արդյունավետությունը: Բանբեր ՀՊՏՀ-ի. - 2014. - № 3 (35). -
23 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մասնակցային կառավարման մեթոդաբանությունը:
Բանբեր ՀՊՏՀ-ի. - 2014. - № 4 (36). - 26 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Suvaryan, Yuri M..

Public administration: Theory and history: Yerevan:
"Gitutyun". - 2014. - 301 P.

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հայաստանի Հանրապետությունում պետական կա-
ռավարման և տեղական ինքնակառավարման բարեփո-
խումների գերակայությունները արդի փուլում: Եր.: Տնտե-
սագետ. - 2015. - 138 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ռազմավարական կառավարում (ուսումնական ձեռ-
նարկ): Եր.: «Գիտություն» հրատ. - 2015. - 283 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բազմալստակ սոցիոլոգը (ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Գ.
Ա. Պողոսյանի 65-ամյակի առթիվ): Պատմաբանասիրական
հանդես. - 2015. - № 3. - էջ 300-304:

Доп. точки доступа:

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

ՀՀ ՀՆԱ ծավալի և աճի տեմպի վրա գիտության ու կրթության ազդեցության գնահատումը: Լրաբեր հասարակական գիտությունների. - 2015. - № 3. - էջ 146-159:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Վաստակաշատ իմաստասերը և քաղաքագետը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Ալեքսանդր Մանասյանի 75-ամյակի առթիվ): Պատմաբանասիրական հանդես. - 2015. - № 3. - էջ 305-307:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի

Պողոսյան Գևորգ

Suvaryan, Yuri M.

Armenian State Governance in the Epochs of the Kingdoms of Greate Armenia and Cilicia: «Հիմնաքար հայագիտություն» էլեկտրոնային հանդես. - 2015.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Գիտակրթական համակարգը և տարածքային տնտեսական զարգացման փոխառնչությունները: Եր.: Տնտեսագետ. - 2016. - 180էջ:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Վ. Ա.

Հայրապետյան Ռ. Ա.

Ասատրյանց Ս. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մենեջմենթ, չորրորդ լրացված, բարեփոխված հրատարակություն: Եր.: Տնտեսագետ. - 2016. - 672 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման զարգացման հիմնախնդիրները ՀՀ-ում: Հայաստանում ներառական աճի քննարկումների հարթակի ստեղծում, կյոք սեղան (քննարկումների ժողովածու). - Եր. - 2016. - 7 էջ:

Доп. точки доступа:

Համահեղինակությամբ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Արարատ Աղասյան. նվիրում հայ կերպարվեստի ուսումնասիրությանը: Լրաբեր հասարակական գիտությունների. - 2016. - № 2. - էջ 345-352:

Доп. точки доступа:

Ասատրյան Ա. Գ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մարդու և առաջնորդի կերպարը Ն. Շնորհալու «Թուրք ընդհանրական»-ում (անգլերեն): «Հիմնարար հայագիտություն» էլեկտրոնային հանդես. - 2016. № 1. - 12 էջ:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Մարդու և առաջնորդի կերպարը Ն. Շնորհալու «Թուրթ ընդհանրական»-ում: Պատմաբանասիրական հանդես. - 2016. - № 1. - էջ 21-32:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան, Արծվիկ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Չկորսված տարիներ: Լրաբեր հասարակական գիտություններ. - 2016. - № 1. - էջ 352-354:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Ազգային նորամուծական համակարգ. ներուժի գնահատումը և հայեցակարգային գերակայությունները: Եր. - ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ. - 2017. - 192 էջ:

Доп. точки доступа:

Մարգարյան Վ. Ա. և այլք

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հովհան Օձնեցու փիլիսոփայական և կառավարչական հայացքները (Հ. Օձնեցու գահակալության 300-ամյակի առթիվ): Ս. Հովհան Օձնեցի կաթողիկոսի գահակալման 1300-ամյակին նվիրված գիտաժողով, 5 դեկտեմբերի. - Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին. - 2017:

Միրզոյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պետական և մունիցիպալ կառավարում: Եր.: «Լիմուշ».

- 2017. - 708 էջ:

Доп. точки доступа:

Չոբանյան Մ. Խ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Բազմավաստակ գիտնականը (ակադեմիկոս Համլետ Գևորգյանի ծննդյան 90-ամյակի առթիվ): Պատմաբանասիրական հանդես. - 2017. - № 2. - էջ 268-271:

Доп. точки доступа:

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի

Պողոսյան Գևորգ

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Կառավարման մեթոդաբանության և արդյունավետության հարցերի շուրջ: Լրաբեր հասարակական գիտությունների. - 2017. - № 2. - էջ 196-209:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Նորամուծական ներուժի գնահատման մեթոդաբանությունը: Լրաբեր հասարակական գիտությունների. - 2017. - № 1. - էջ 148-164:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Վ. Ա.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Պավել Սեդրակի Ավետիսյան - 60: Պատմաբանասիրական

րական հանդես. - 2017. - № 3. - էջ 256-262:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան, Գագիկ

Բորիսյան Արսեն

Suvaryan, Yuri M.

Mikayel Nalbandyan on public administration: «Հիմնարար հայագիտություն» էլեկտրոնային հանդես. – 2017:

Доп. точки доступа:

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հանրային կառավարումը Հայաստանի Հանրապետությունում. զարգացման ընթացքը և բարեփոխման գերակայությունները: Եր.: Տնտեսագետ. - 2018. - 257 էջ:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Վ. Ա.

Հայրապետյան Ռ. Ա.

Ասատրյանց Ս. Ա.

Քոչարյան Ս. Ռ.

Սուվարյան, Յուրի Միքայելի.

Հովհան Օձնեցու փիլիսոփայական և կառավարչական հայացքները (Հ. Օձնեցու գահակալության 1300-ամյակի առթիվ): Պատմաբանասիրական հանդես. - 2018. - № 1. էջ 68–81:

Доп. точки доступа:

Միրզոյան, Վ. Ա.

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ
ԿՅԱՆՔԻ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Անանյան, Լ.

Հայ կառավարչական մտքի պատմության ուրվագծեր («Նոր գիրք» խորագրի ներքո). - Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2005, 11 նոյեմբերի: Յու. Սուվարյան, Հայ կառավարչական մտքի պատմության ուրվագծեր, Եր., «Տնտեսագետ», 2005. - Գրախոսություն:

Հանրագիտական բառարան: Եր. - 2018. - Հ. 2. - էջ 892:

Հարությունյան, Գ. Գ.

Հասարակական աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման հրատապ խնդիրները. - Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1981. - № 3: Ю. М. Суварян «Производительность общественного труда» (измерение, анализ, материальное стимулирование), Ер., Изд-во «Айастан». - 1980. - 148 с. - 1981. - Գրախոսություն:

Հարությունյան, Գ. Գ.

Ուշագրավ աշխատություն՝ նվիրված աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման նյութական խթանման պրոբլեմներին. - Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. - 1977. - № 1: Յու. Մ. Սուվարյան, Գ. Մ. Տերտերյան, «Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման նյութական խթանումը արդյունաբերության մեջ», Եր.

համալ. Հրատ., 1976թ., 200 էջ:

– Գրախոսություն:

Ղարիբյան, Գ. Ա.

Բուհական բարձրագույն դասագիրք. - «Հայաստանի Հանրապետություն» (լրագիր). - 2002. - 15 նոյեմբերի: Գրախոս. Գ.Ա.Ղարիբյան, Յու.Ս.Սուվարյան «Մենեջմենթ», Եր., 1999. - 2002. - Գրախոսություն:

Доп. точки доступа:

Սարգսյան Հ. Լ.

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի.

Ականավոր գիտնականը և մանկավարժը (Յուրի Սուվարյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ): ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» - 2018. - № 6 (319), էջ 2:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան, Վլադիմիր

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի.

Ականավոր գիտնականը և մանկավարժը (Յուրի Սուվարյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ): Լրագիր հասարակական գիտությունների. - 2018. - № 2. - էջ 268-271:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան, Վլադիմիր

Մարտիրոսյան, Ռադիկ Մարտիրոսի.

Գիտնականի և մանկավարժի բեղմնավոր ուղին («Ի հոբելյան» վերտառությամբ, նվիրված Յու. Սուվարյանի 70-

ամյակին): Իրատես de facto (լրագիր). - 2013. - № 35 (451),
24-27 մայիսի: Նույնը «Ազգ» լրագրում:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան, Վլադիմիր

Միրզոյան, Վ.

Տնտեսության հանրային կառավարման հիմնախնդիր-
ները. - Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). - 2003. -
15 հուլիսի:

Յու. Սուվարյան, Վ. Կոպյան, «Տնտեսության հանրա-
յին կառավարում. մեթոդաբանությունը և արդի հիմնա-
խնդիրները», Եր., ԱՌՏ. - 2003. - Գրախոսություն:

Доп. точки доступа:

Մխիթարյան Խ.

Ով ով է: Հայեր: Կենսագրական հանրագիտարան:
Եր. - 2007. - Հ. 2. - էջ 509:

Պետրոսյան, Մարտիրոս.

Գիտնականի և մանկավարժի բեղմնավոր կյանք: Հա-
յաստանի Հանրապետություն («Անցուդարձ» խորագրի
ներքո) (լրագիր). - 2003. - 27 մայիսի:

Доп. точки доступа:

Հովհաննիսյան, Կամո

Միրզոյան, Վալերի

Պողոսյան, Ս. Ս.

Աշխատություն աշխատանքի արտադրողականուր-

յան և արտադրության արդյունավետության մասին. – Հայաստանի ժողովրդական տնտեսություն. – 1978. – № 2: Յու. Մ. Սուվարյան, «Աշխատանքի արտադրողականությունը և արտադրության արդյունավետությունը», «Հայաստան» հրատ., Եր., 1976, 115 էջ. – 1978. – Գրախոսություն:

Սարինյան, Ռ. Ն.

Հայ տնտեսագիտական մտքի երկու դարը: Գիտակենսագրական հանրագիտարան: Գիտակենսագրական հանրագիտարան: – Եր. – 2018. – էջ 323-335:

Доп. точки доступа:

Հարությունյան, Վլադիմիր

Սելվինազյան, Բ. Ս.

Արժեքավոր նորամուծություն («Նոր հրատարակություն» խորագրի ներքո). – Հայաստանի Հանրապետություն (լրագիր). – 2001. – 8 նոյեմբերի: Յու. Սուվարյան, «Ձեռնարկության արդյունավետ կառավարում (գործարար խաղի մեթոդիկա)», Եր., «Տնտեսագետ», 2001թ., 224 էջ. – Գրախոսություն:

Սելվինազյան, Բ. Ս.

«Քննադատություն և մատենախոսություն» խորագրի ներքո. – Լրաբեր հաս. գիտ. – 1997. – № 1: Յուրի Սուվարյան, Ռազմավարական կառավարում. մեթոդաբանությունը և արդի հիմնահարցերը, Երևան, «Տնտեսագետ» հրատ. – 150 էջ. – 1997. – Գրախոսություն:

Օրդյան, Է.

Առաջին ձեռնարկը հայոց լեզվով (տպագրված է՝ «Կառավարման խնդիրներով զբաղվողներին» խորագրի ներքո): Յու. Սուվարյան «Մենեջմենթ»: - Հայաստանի Հանրապետություն (յրագիր). - 1999, 14 դեկտեմբերի. - 1999. - Գրախոսություն:

Доп. точки доступа:

Թումանյան Դ.

Саркисян, Сергей Темурович.

Энциклопедия Арцах-Карабаха: Санкт-Петербург. - 2007. - С. 540.

Իմ կենսամատենագիտությունը հրատարակելու գաղափարը ծնվել է ՀՀ ԳԱԱ հիմնարար գրադարանում: Դա մեր Ակադեմիայի հրաշալի ավանդություններից մեկն է, ուստի սիրով ընդունեցի անակնկալը և դեռ մի բան էլ ընդառաջ գնացի գործընկերներիս նախաձեռնությանը: Գրադարանի աշխատակիցների խնամքով կազմված նյութին ծանոթանալուց հետո նրանում կատարեցի աննշան շտկումներ, և այն դրվեց համացանցում՝ գրադարանի կայքէջում: Այդուհանդերձ, համոզված եմ, որ յուրաքանչյուր մարդու կերպար ձևավորվում է ընտանիքում, որտեղ ծնվում, դաստիարակվում, կրթվում և աճում է մարդը՝ քաղաքացին: Մարդու կյանքի այս կարևորագույն էջը ընտանիքի բնութագրությունը, չպետք է բացակայի նրա կենսամատենագիտությունից: Տարիների հեռվից հաճախ եմ վերհիշում և գնահատում թե՛ իմ անձի, թե՛ եղբայրներիս ու քույրերիս անհատականության կայացման վրա մեր ընտանիքի վիթխարի ազդեցությունը:

Ընտանիքը սկսվում է ծնողներից: Հայրս՝ Միքայել Սուվարյանը, ծնվել է Շուշի քաղաքում 1912 թ.: 1920 թ. մարտի 23-ին Շուշին թուրքերը հրդեհեցին, հայերին ենթարկեցին թալանի, սպանդի: Տատու ութ տարեկան որդուն և վեց տարեկան աղջկան Քարին տակ գյուղով, օգտվելով մառախուղից, շատերի նման փախցրել է և հասցրել իր հայրական տունը, որը գտնվում է Շուշիի հարևանությամբ՝ Մղնախ գյուղում: Շատ ծանր մանկություն է ունեցել հայրս, սակայն ուսումնաստենչ պատանին, որ ստիպված էր մանկահասակ տարիքում աշխատել, չէր կարողացել դպրոց հաճախել, զբաղվել է ինքնակրթությամբ, ստեղծել իր ընտանեկան գրադարանը: Ես, քույրերս և եղբայրներս հորս արդեն հասուն տարիքում տեսել ենք գրքերի և թերթերի մեջ խորա-

սուզված՝ գյուղական առօրյա ծանր աշխատանքից հետո: Մեզ համար նա վարակիչ օրինակ էր, երևի թե բացի գեներից, որ ստացել ենք մեր ծնողներից, նաև շատ կարևոր էր առարկայական դասը գիտելիք ստանալու, կրթվելու անհրաժեշտության մասին:

Մայրս խիստ աշխատասեր, շատ կազմակերպված, իր երեխաների բարեկեցության համար ջանք ու եռանդ չխնայող անձնավորություն էր: Իրեն վստահված աշխատանքը նա միշտ կատարել է բարձր պատասխանատվությամբ, արժանացել հանրության հարգանքին, ընտրվել Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի կուսակցական ու պետական բարձրագույն կոլեգիալ մարմինների անդամ:

Ծնողներս երեխաների մեջ իրենց իսկ օրինակով, գործելակերպով ներարկել են ազնվություն, աշխատասիրություն, անսահման բարություն, սեր ուսման նկատմամբ: Նրանք շատ էին ուրախանում, որ իրենց զավակները դպրոցում սովորում էին բարձր առաջադիմությամբ: Ավագ քույրս՝ Վարյան, դպրոցն ավարտել է ոսկե մեդալով, ուսումը շարունակել Երևանի պետական համալսարանի քիմիական ֆակուլտետում, դարձել հանրապետությունում քիմիայի լավագույն ուսուցչուհիներից մեկը: Եղբայրս՝ Սուրենը, ավարտել է Երևանի Մ. Հերացու անվան բժշկական համալսարանը, դարձել մանկաբույժ, երկար տարիներ գլխավորել Մասիսի հիվանդանոցի մանկաբուժական բաժանմունքը, ժողովրդանվեր աշխատանքով արժանացել հանրության հարգանքին ու պետական բարձր պարգևների:

Կրտսեր եղբայրս Արզիկը, գնացել է իմ անցած ճանապարհով. ավարտել է ԵՊՀ տնտեսագիտության ֆակուլտետը, դարձել տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր: Նա հանրապետության լավագույն բանկային մենեջերներից է, ներկայումս աշխատում է Հայ-ռուսական համալսարանում իբրև ամբիոնի վարիչ:

Մեր ընտանիքի կրտսերը՝ Անահիտը, բանասեր է, աշխատել է տարբեր դպրոցներում՝ որպես հայոց լեզվի և գրականության ուսուցչուհի, ներկայումս պաշտոնավարում է Արցախի Հանրապետության գիտելիքների գնահատման կենտրոնում:

Մեր ընտանիքի մասին «Խորհրդային Ղարաբաղ» մարզային թերթում հաճախ են տպագրվել դրվատական հոդվածներ, ներկայացրել ծնողներին բացառիկ դրական և վեհ մարդկային հատկանիշները, աշխատանքին նվիրվածությունը, երեխաների դաստիարակությանն ուղղված նպատակային և ուսանելի ջանքերը:

Անսահման էր ծնողներին ուրախությունը, երբ ծնվեցին թոռները: Որդու՝ Արմենին, և աղջկա՝ Նարինեն, շատ էին սիրում, ասում էին՝ թողե՛ք մեզ մոտ, մի՛ տարեք Երևան, մենք կպահենք, նրանք մեր ուրախությունն ու երջանկությունն են:

Տիկինս՝ Արծվիկը, նույնպես դպրոցն ավարտել է մեղալով, միայն գերազանց գնահատականներով հաղթահարելով ընդունելության չորս քննությունները՝ ընդունվել է ԵՊՀ Բանասիրական ֆակուլտետը, ավարտել բարձր առաջադիմությամբ: Երբ մորս հարցրել են, թե ինչպիսին է հարսդ, անվարան պատասխանել է. «Մեր երեխաների պես լավ սովորող, խելացի ու համեստ աղջիկ է»: Երեխաների խնամքին զուգահեռ տիկինս աշխատել է իբրև գերմաներեն ու հայոց լեզուների և գրականության ուսուցչուհի, այնուհետև դարձել բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ: Որոշ տարիներ դասավանդել է հայոց լեզու և գրականություն Հայ-ռուսական համալսարանում, իսկ ներկայումս աշխատում է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի լեզուների ամբիոնում դոցենտի պաշտոնով:

Երեխաներս ավարտել են տնտեսագիտական համա-

լսարանը, դարձել տնտեսագետ: Որդիս մագիստրոսական կրթություն է ստացել Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում, աշխատել միջազգային տարբեր կազմակերպություններում, դարձել բանկային առուղիտի նշանավոր մասնագետ: Այդպիսի մասնագետ է նաև Արմենիս տիկինը՝ Արևիկը: Նրանք մեզ պարզենել են երկու անուշիկ թոռնիկներ՝ Էրիկին ու Միքայելին: Նրանք դեռ դպրոցական են, իսկ մեր ընտանեկան ավանդույթը չի խախտվում: լավ են սովորում, հուսով ենք, որ կդառնան լավ մարդ ու մասնագետ:

Նարինեն բուհն ավարտելուց հետո աշխատել է բանկային համակարգում, այնուհետև առավելապես զբաղվել երեխաների խնամքով ու դաստիարակությամբ, ներկայումս աշխատում է բարեգործական հիմնադրամում պատասխանատու պաշտոնում: Փեսաս՝ Սևակը, աղջկաս համակուրսեցին է, խելացի, զարգացած, բարի անձնավորություն, տնտեսագիտության թեկնածու, պատասխանատու աշխատանք է կատարում մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոնում: Աննան՝ նրանց ավագ զավակը՝ իմ շատ սիրելի թոռնիկը, սովորում է Իտալիայում, ցանկանում է դառնալ նորաձևությունների մենեջմենթի մասնագետ: Ինձ միշտ թվում է, թե Նարինեն ու Աննան մորս են նման, նրա նման կազմակերպված, նպատակասլաց, առաջնորդի հատկանիշներով, բարի, խիստ մարդկային: Աղջկաս երկու տղաները՝ Ալենը և Արեգը, խելոք աչքերով, շատ օժտված երեխաներ են: Նրանք սովորում են դպրոցում, իրենց քույրիկի նման ունեն բարձր առաջադիմություն, Աստծո կամեցողությամբ նրանք նույնպես, զարգացնելով ընտանեկան բարի ավանդույթները, կդառնան լավ մարդ ու հասարակությանն օգտակար մասնագետ:

Ավելի քան կեսդարյա իմ գիտամանկավարժական, գիտակազմակերպական գործունեությունը, գիտական շուրջ 300 հրապարակումները հնարավոր են դարձել այն ընտա-

նիքի շնորհիվ, որտեղ ձևավորվել են իբրև անհատականություն և իմ մեծ ընտանիքի մաս կազմող, միկրոընտանիքի ինձ ամուր թիկունք դառնալու արդյունքում: Իմ անձնական երջանկությունը պայմանավորված է իմ ընտանիքի, իմ երեխաների ու թոռների առողջությամբ ու հաջողություններով: Գիտակցում եմ, որ կրկնում եմ բոլորին հայտնի ճշմարտությունը, բայց այն շատ հիմնարար է, ուստի կրկնելը թույլատրելի է:

Միայն կլինե՞ր կարծել, թե մարդու կազմավորման գործում պակաս կարևորություն ունի նրան շրջապատող աշխարհը, հատկապես դպրոցը, համալսարանը, աշխատանքային միջավայրը: Իմ համոզմամբ դրանք նրա երկրորդ ընտանիքն են: Այս առումով ունեցել եմ հրաշալի ուսուցիչներ, որոնցից ոչ միայն գիտելիք և մտածելու-դատելու կարողություն եմ ստացել, այլև ազնիվ և օբյեկտիվ, արդարամիտ լինելու՝ մարդու համար բացառիկ անհրաժեշտ հատկանիշներ:

Իմ ուսուցիչներից ստացած կյանքի մի դաս միշտ ուղեկցել է ինձ ամբողջ կյանքում: Մովորում էի ութերորդ դասարանում, ինձ նշանակել էին դասարանի ավագ: Սակայն աշակերտների մեջ թույլ սովորող և անկարգապահ տղաները զգալի թիվ էին կազմում, նրանց կառավարելը դժվար էր, մանավանդ ինձնից տարիքով մեծ էին: Դիմեցի դասղեկին՝ ընկ. Պետրոսյանին, որ մեր պատմության ուսուցիչն էր.

— Խնդրում եմ ինձ ազատել ավագի պարտականությունից, չի հաջողվում իմ աշխատանքը:

— Առաջին դժվարությունից նահանջում ես, մինչդեռ կյանքը պայքար է՝ լի խոչընդոտներով, հարկ է պայքարել, հաղթահարել դրանք, ճիշտ չէ հուսահատվել, շարունակի՛ր կատարել ավագի պարտականությունը պատշաճ մակարդակով, — պատասխանեց դասղեկը:

Երևանի պետական համալսարանը, որտեղ սովորել և ավելի քան տասը տարի աշխատել եմ, ինձ համար քաղաքացիական պարտք է ունեցել. այստեղ մասնագետ եմ դարձել, հանդիպել հրաշալի մարդկանց՝ պրոֆեսորներ Ղ. Շաքարյանին, Հ. Թումանյանին, Մ. Ադունցին և երևելի շատ այլ անհատականությունների, որոնց կերպարն ինձ համար հույժ օրինակելի էր: Պրոֆ. Հ. Թումանյանն իմ գիտական ղեկավարն էր, 60-ական թվականների լավագույն տնտեսագետներից մեկը, ազնվագույն մի անձնավորություն, որը վիթխարի դերակատարություն է ունեցել հայ տնտեսագիտական մտքի զարգացման և տնտեսագետ կադրերի պատրաստման ասպարեզներում: Ես իմ մեծաթիվ ասպիրանտներին միշտ ընտրել եմ պրոֆ. Թումանյանի սկզբունքով, այն է՝ տվյալ տարվա շրջանավարտներից լավագույնին, որ սովորում է բարձր առաջադիմությամբ և ունի հետազոտական աշխատանք կատարելու կարողություններ, իսկ ընտրությունը կատարվել է թափանցիկ, ամբողջ կուրսի առաջ:

Իմ գիտական ղեկավարից ստացած մի կարևոր դաս նույնպես կյանքիս ուղեցույցն է դարձել.

– Ավելի լավ է մի քանի բանաձև պակաս իմանալ, քան մարդ լինել:

Քանզի, ինչպես հանճարեղ աշուղ-բանաստեղծ Սայաթ-Նովան է գրում, ամենաբարձր գիտելիքներն անգամ ոչինչ չարժեն, եթե մարդը բարի չէ:

Այս կարևոր գաղափարը փորձում եմ ներարկել իմ սաներին, սակայն, ցավոք, միշտ չէ, որ հաջողվում է, ինչը բացատրվում է ոմանց դաստիարակությամբ, գուցե շահախնդրությամբ: Բարեբախտաբար, գոնե իմ շրջապատում նրանց թիվն անհամեմատ փոքր է:

1975 թվականին ԵՊՀ տնտեսագիտական ֆակուլտետի հիմքի վրա ստեղծվեց Երևանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտը, որն իմ՝ ռեկտոր աշխատելու ընթացքում

(2006 թ.) և նախաձեռնությամբ ՀՀ կառավարության որոշմամբ վերանվանվեց «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան»: Աշխատանքային կոլեկտիվում պահպանվել են համալսարանական բարի ավանդույթները: Կրթօջախում ստեղծված գիտաստեղծագործական և աշխատանքային բարենպաստ միջավայրում դարձել են գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, աշխատել գիտական աշխատանքների զծով պրոռեկտոր, ամբիոնի վարիչ, ռեկտոր:

1983 թվականին՝ դոկտորական ատենախոսություն պաշտպանելու տարում, ինձ «նկատեց» կյանքում ինձ համար բարի դեր կատարած մեկ այլ անձնավորություն՝ ակադեմիկոս Ա. Առաքելյանը: Նա ինձ ներգրավեց Գիտությունների ակադեմիայի տնտեսագիտության ինստիտուտի, որի տնօրենն էր, աշխատանքներում, իսկ 1986 թ. առաջարկեց քվեարկվել ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամների ընտրության մրցույթում: Տարբեր պատճառներով իմ առարկությունները նա չընդունեց, մասնակցեցի ընտրություններին, թեև չընտրվեցի, բայց ակադ. Առաքելյանի առաջարկությունն ուղղորդումը, որը հետագայում ինձ համար ցանկություն դարձավ, վերջիվերջո իրագործվեց:

2011 թ. իմ կյանքում սկսվեց մի նոր փուլ՝ աշխատանք ՀՀ ԳԱԱ-ում: Այս ինձ համար նոր երկրորդ ընտանիքում՝ հայագիտության և հասարակական գիտությունների բաժանմունքում՝ գերազանցապես հրաշալի մարդկանց շրջապատում, Աստծո կամեցողությամբ առայժմ շարունակում եմ աշխատել:

Յու. Մ. Սուվարյան

10.12.2018 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Յու. Մ. Սուվարյանի կյանքի և գիտական գործունեության համառոտ ակնարկ.....	4
Ակադեմիկոս Յու. Մ. Սուվարյանի կյանքի և գործունեության հիմնական տարեթվերը.....	12
Յու. Մ. Սուվարյանի աշխատությունների մատենագիտություն.....	15
Գրականություն Յու. Մ. Սուվարյանի կյանքի և գործունեության մասին.....	75
Իմ ընտանիքը.....	80

ԱԿԱՆԱՎՈՐ ԳԻՏՆԱԿԱՆ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԸ

(ՀՀ ԳԱԱ ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ ՅՈՒ. Մ. ՍՈՒՎԱՐՅԱՆԻ
ԿԵՆՍԱՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ)

Հրատ. պատվեր № 912

Ստորագրված է տպագրության՝ 25.12.2018թ.:

Չափսը՝ 60 x 84 ¹/₁₆, տպագրական 5,5 մամուլ:

Գինը՝ պայմանագրային:

ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչության տպարան,
Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24

